

ฟิลิปปินส์..คลื่นลูกใหม่อายุน้อยสุดในอาเซียนในอนาคต



ประชากรชาวฟิลิปปินส์จะเป็นกลุ่มที่อายุน้อยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน+3 เนื่องจากฟิลิปปินส์ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร มีอัตราการเจริญพันธุ์อยู่ในระดับสูง และจะมีจำนวนคนวัยทำงานถึงจุดสูงสุดภายในปี 2594 หลังสุดในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยตามรายงานแนวโน้มเศรษฐกิจภูมิภาคล่าสุดจัดทำโดยสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคอาเซียน+3 (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office: AMRO) แสดงให้เห็นว่า ในปี 2564 อายุมัธยฐาน ของประชากรชาวฟิลิปปินส์อยู่ที่ 24.5 ปี ซึ่งเป็นอายุน้อยที่สุดเป็นอันดับสองในภูมิภาคอาเซียนรองจาก สปป.ลาว (23.8 ปี) ในขณะที่ประเทศอื่นๆ มีอายุมัธยฐาน ดังนี้ กัมพูชา (26.5 ปี) มาเลเซีย (29.9 ปี) เมียนมา (29 ปี) อินโดนีเซีย (29.4 ปี) บรูไนดารุสซาลาม (31.8 ปี) เวียดนาม (32 ปี) ไทย (39.3 ปี) จีน (37.9 ปี) สิงคโปร์ (41.8 ปี) เกาหลีใต้ (43.4 ปี) ฮ่องกง (44.9 ปี) และญี่ปุ่น (48.4 ปี) ทั้งนี้ ตามรายงานของ AMRO ยังแสดงให้เห็นว่าในปี 2564 การเติบโตของประชากรโดยเฉลี่ยของฟิลิปปินส์อยู่ที่ร้อยละ 1.8 มากเป็นอันดับสองในภูมิภาครองจากประเทศมาเลเซีย (ร้อยละ 1.81) นอกจากนี้ AMRO ยังได้คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรสูงสุด (Peak Population) ของฟิลิปปินส์จะเกิดขึ้นภายในปี 2635 (ค.ศ.2092) หลังสุดในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน+3 รวมถึงประเทศจีน ฮ่องกง เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น โดยประชากรสูงสุด (Peak Population) หมายถึงปีที่คาดการณ์จำนวนประชากรทั้งหมด/ส่วนแบ่งของประชากรทำงานว่าจะถึงระดับสูงสุดสำหรับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียน+3 เกือบทั้งหมดจะมีประชากรถึงจุดสูงสุดนำโดยญี่ปุ่นในปี 2553 และจีนในปี 2564 ขณะที่ประเทศไทยจะเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่มีจำนวนประชากรถึงจุดสูงสุด โดยคาดการณ์ไว้ประมาณปี 2573 และยังสามารถคาดการณ์ว่าประเทศ สปป.ลาว และฟิลิปปินส์จะไม่มีจำนวนประชากรลดลงในอีก 40 ปีข้างหน้า

Country	Ageing Index (1)	Peak year (2)	Median Age (3)	Working Age Population (4)	Peak year (5)	Fertility Rate (6)	Life Expectancy, Years (7)	Old Age Dependency Ratio (8)	Old Age Dependency Ratio (9)
Plus-3									
China	0.56	2025	37.9	0.65	2009	1.16	78.2	12.7	13.1
Hong Kong, China	0.51	2026	44.9	0.34	2011	0.75	85.5	22.6	19.6
Japan	-0.09	2009	48.4	-0.77	1991	1.30	84.8	22.4	29.8
South Korea	0.48	2020	45.4	0.46	2015	0.88	83.7	21.5	25.5
ASEAN									
Brunei	1.37	2049	31.8	2.01	2019	1.78	74.6	15.6	5.8
Cambodia	1.49	2057	26.5	2.24	2044	2.34	69.6	14.2	5.5
Indonesia	1.16	2060	29.4	1.45	2029	2.18	67.6	12.1	6.8
Laos	1.49	2072	23.8	2.39	2045	2.50	68.1	13.1	4.4
Malaysia	1.81	2056	29.9	2.41	2022	1.80	74.9	15.3	7.3
Myanmar	0.80	2052	26.0	1.21	2025	2.15	65.7	12.5	6.6
Philippines	1.80	2092	24.5	2.27	2051	2.75	69.3	12.6	8.3
Singapore	1.79	2041	41.8	1.84	2010	1.02	82.8	20.2	14.1
Thailand	0.60	2029	39.5	0.64	2012	1.33	78.7	20.2	14.5
Vietnam	1.00	2051	32.0	1.52	2015	1.94	73.6	16.4	8.8

☐ นโยบายภาครัฐ

☒ เศรษฐกิจการลงทุน

☐ แนวโน้มการตลาด

☐ รายงานสินค้าและบริการ

ตามรายงานของ AMRO ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่าฟิลิปปินส์มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยเร็วเป็นอันดับสามของประชากรวัยทำงานที่ร้อยละ 2.27 ตามหลังประเทศมาเลเซีย (ร้อยละ 2.41) และ สปป.ลาว (ร้อยละ 2.39) โดยประชากรวัยทำงานหมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 64 ปี อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่า จะเห็นจำนวนประชากรวัยทำงานของฟิลิปปินส์ถึงจุดสูงสุดในปี 2594 หลังสุดในกลุ่มอาเซียน+3 ในขณะที่หลายประเทศมีประชากรวัยทำงานถึงจุดสูงสุดแล้ว ได้แก่ ญี่ปุ่น (2534) จีน (2552) สิงคโปร์ (2553) ฮองกง (2554) ไทย (2555) เวียดนาม (2556) เกาหลีใต้ (2558) บรูไนดารุสซาลาม (2561) และมาเลเซีย (2565) โดยนอกเหนือจากประเทศฟิลิปปินส์แล้ว มีเพียงประเทศเมียนมา อินโดนีเซีย กัมพูชา และ สปป. ลาวเท่านั้นที่ยังไม่เห็นระดับสูงสุดของประชากรวัยทำงาน ทั้งนี้ AMRO ได้ตั้งข้อสังเกตว่าประชากรวัยทำงานของประเทศอาเซียน+3 ภายในปี 2593 จะมีขนาดเล็กกว่าปี 2564 ถึงร้อยละ 12 เทียบเท่ากับจำนวนแรงงานประมาณ 190 ล้านคนที่ออกจากแรงงาน และตามรายงานของ AMRO ยังได้ระบุว่าประเทศอื่นๆ ทั้งหมดในภูมิภาคอาเซียน+3 จะได้รับการพิจารณาทางเทคนิคว่าเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” ภายในสิ้นทศวรรษนี้ และภายในทศวรรษหน้า ประชากรวัยแรงงานในภูมิภาคจะเริ่มลดลงและอายุของกำลังแรงงานจะค่อยๆ ถูกครอบงำโดยคนงานที่มีอายุมาก อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศฟิลิปปินส์ กัมพูชา อินโดนีเซีย และ สปป.ลาว ถูกระบุว่ายังอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางประชากรซึ่งอัตราการเจริญพันธุ์ยังคงอยู่ในระดับสูง ซึ่งตามข้อมูลรายงานของ AMRO แสดงให้เห็นว่าฟิลิปปินส์มีอัตราการเจริญพันธุ์สูงสุดในภูมิภาคอาเซียน+3 โดยมีอัตราการเกิดมีชีพ 2.75 คนต่อสตรี 1 คน และภายในปี 2578 เศรษฐกิจทั้งหมดในภูมิภาคอาเซียน+3 คาดว่าจะมีอัตราการเจริญพันธุ์แบบ Sub-replacement fertility rates (อัตราการเจริญพันธุ์ทดแทนต่ำกว่าเด็ก 2.1 คนต่อสตรี 1 คน) ยกเว้นเพียงประเทศฟิลิปปินส์เพียงประเทศเดียวเท่านั้น ซึ่ง ณ ข้อมูลปี 2564 ประชากรสูงอายุของฟิลิปปินส์มีเพียงร้อยละ 5.3 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ต่ำเป็นอันดับสองรองจากสปป. ลาว (ร้อยละ 4.4) และฟิลิปปินส์มีอัตราส่วนการพึ่งพิงวัยชราของประเทศ คือประชากรวัยชราหารด้วยจำนวนประชากรวัยทำงานอยู่ที่ร้อยละ 8.3

ทั้งนี้ สังคมสูงวัยถือเป็น “ความท้าทายที่สำคัญ” สำหรับภูมิภาคอาเซียน+3 โดยปัญหาของการสูงวัยก่อนที่ประเทศจะมีรายได้สูงเป็นปัญหาสำหรับหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่มีรายได้ปานกลางถึงต่ำและมีรายได้ปานกลางในภูมิภาค เนื่องจากจะหมายถึงประเทศดังกล่าวต้องเผชิญกับจำนวนทรัพยากรน้อยลงในการจัดการกับความท้าทายที่เกิดจากความชรา นอกจากนี้ AMRO ได้คาดการณ์ว่าภายในปี 2593 เกือบร้อยละ 44 ของผู้ที่มีอายุเกินร้อยละปีทั่วโลกจะมาจากภูมิภาคอาเซียน+3 โดยเฉพาะประเทศจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไทย โดยอัตราการสูงวัยอย่างรวดเร็วจะทำให้ประเทศต่างๆ เกิดความกังวลทางการเงิน เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลและหนี้สินเงินบำนาญอาจเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการใช้จ่ายด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นซึ่งจำเป็นต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

ที่มา: หนังสือพิมพ์ *Business World*

☐ นโยบายภาครัฐ

☒ เศรษฐกิจการลงทุน

☐ แนวโน้มการตลาด

☐ รายงานสินค้าและบริการ

บทวิเคราะห์และข้อคิดเห็น

● ฟิลิปปินส์ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีประชากรอายุน้อย (Young Population) โดยมีจำนวนประชากรวัยหนุ่มสาวจำนวนมากมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 24.5 ปีเท่านั้น และมีการขยายตัวของจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราสูงทุกปี โดยฟิลิปปินส์มีประชากรที่อายุต่ำกว่า 15 ปี กว่า 30 ล้านคน หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 31 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และมีประชากรวัยทำงานที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี – 64 ปีประมาณเกือบ 70 ล้านคน หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 64 ของประชากรทั้งหมด และมีอัตราเด็กเกิดใหม่ชาวฟิลิปปินส์ปีละกว่า 1.5 – 1.6 ล้านคน ในขณะที่หลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยกำลังเข้าสู่ยุคที่อัตราการเจริญเติบโตของประชากรชะลอตัว และคาดว่าจำนวนประชากรจะลดลงในอนาคต ทั้งนี้ การเติบโตของจำนวนประชากรชาวฟิลิปปินส์และส่วนใหญ่เป็นประชากรอายุน้อยคาดว่าจะส่งผลให้ฟิลิปปินส์ได้รับประโยชน์และมีข้อได้เปรียบสำคัญในเรื่องของภาคแรงงานและเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตข้างหน้าในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศและเพิ่มกำลังแรงงานสำหรับการเติบโตของอุตสาหกรรมต่างๆ นอกจากนี้ ประเทศฟิลิปปินส์ยังมีข้อได้เปรียบในเรื่องศักยภาพของแรงงานที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง และค่าแรงยังค่อนข้างต่ำ รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อธุรกิจ ทำให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนอีกด้วย ดังนั้น ฟิลิปปินส์จึงยังคงเป็นตลาดที่น่าสนใจและมีศักยภาพสำหรับผู้ประกอบการส่งออกของไทย และผู้ที่สนใจเข้ามาลงทุนในฟิลิปปินส์ในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ตลาดแรงงานและเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์เป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการไทยควรติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจากมีผลต่อกำลังซื้อของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและปรับกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

พฤษภาคม 2567

☐ นโยบายภาครัฐ☒ เศรษฐกิจการลงทุน☐ แนวโน้มการตลาด☐ รายงานสินค้าและบริการ